

Pred kongresom kirurgov

Ljubljana, 2. sept.

Ob živahnih pripravah za jesenski velesojem bi skoraj šli mimo drugi važni dogodki, med katerimi zavzema odlično mesto kongres slovenskih kirurgov, ki bo v Ljubljani 3.—5. septembra. To bo že drugi kongres jugoslovanskih kirurgov, prvi je bil pred dvema letoma v Beogradu. Letošnji kongres kirurgov v Ljubljani bo pod pokroviteljstvom bana dr. Natlačenca, ki je vse odlične goste na kongresu posebej povabil k sebi na čajanko. Kongres se bo začel jutri ob devetih dopoldne v univerzitetni dvorani. Glavni dve temi, o katerih bo razpravljali kongres, sta spoznavanje in zdravljenje vnetja trebušne mrene ter spoznavanje in zdravljenje ledvičnih kamnov. O teh temah bodo predavali najodličnejši kirurgi, kapacitete na teh poljih.

Izmed gostov, ki pridejo na kongres iz inozemstva, naj omenimo samo najodličnejše. Izmed bolgarskih kirurgov pride v Ljubljano prof. dr. Stanišev iz Sofije, iz bratske Češkoslovaške prof. dr. Kotslivi, prof. dr. Mikula in prof. dr. Koch iz Bratislave, prof. dr. Greif iz Prage, prim. dr. Budimil iz Prage, Poljaki so svojo udeležbo na kongresu za-

radi zadržanosti odpovedali, prav tako tudi prof. dr. Jirasek iz Prage. Kongresa se kot gostje udeležijo tudi odlični kirurgi iz zaveznih držav, tako g. prof. Dreyfuss-Le Foyer iz Pariza, prof. J. Janu iz Bukareste ter prof. Gerulanius iz Aten.

Izmed domačih kirurgov bodo prišli na kongres ter na njem tudi predavali prof. dr. Kostić in prof. dr. Kojen iz Beograda, profesorji dr. Saltykow, dr. Dursl, dr. Budimljevič, dr. Pliverić in dr. Plasković iz Zagreba, izmed Slovencev pa naj omenimo prof. dr. Lavriča in prof. dr. Zalokarja iz Ljubljane ter dr. Černiča iz Maribora.

Med kongresom bo tudi občini zbor posameznih sekcij kirurškega društva, po kongresu pa bodo udeleženci obiskali tudi Bled, kjer jim bo zdravniška komisija priredila lep sprejem.

Odličnim gostom, ki bodo v okviru kongresa poskušali spoznavati vse možnosti zdravljenja najdelikatnejših človeških bolezni, želimo v Ljubljani prijetno bivanje ter odličnih uspehov v korist človeštva, ki v zdravnikih, zlasti pa v kirurških zmožnostih, gleda svoje najdražje prijatelje v najtežavnejših trenutkih življenja.

Avto se je nasadil na drog

Maribor, 1. septembra.

Danes popoldne ob štirih se je pripetila na Tržaški cesti vstric mestnega vodovoda huda avtomobilska nesreča, ki bi bila skoraj postala usodna za človeško življenje. Po cesti je peljal iz mesta v smeri proti Tenzu posestnik Franc Vogrinc z lesenimi tramovi naložen voz. Tramovi so bili zelo dolgi, pa je bil voz zaradi teže precej neokreten. V bližini vodovoda ga je dohitel s svojim osebnim avtomobilom trgovec Karel Pahar iz Selnice ob Dravi, ki je sam šofiral. Poleg tega se je peljal Ignac Drozg. Ko je avto prispel v bližino voza, je poskušal Vogrinc spraviti voz še bolj na desni rob ceste. Ko pa so konji krenili s prvim delom voza proti desni, je zadnji del zamahnil z dolgim tramom proti sredini ceste. Usoda je bila, da sta se oba vozača v avtomobilu v zadnjem trenutku umaknila z glavami ter je udaril tram v sredino med njima. Pahar pa je kljub temu dobil zelo nevarne poškodbe na glavi in licu, dočim je Drozg le lažje poškodovan. Močno je havariran tudi avtomobil. Poklicani so bili takoj reševalci, ki so ob ranjenca prepeljali v bolnišnico. Drozga so obvezali, pa se je lahko podal v domačo oskrbo, dočim so morali Paharja operirati.

Primarij dr. Robič umrl

Maribor, 1. septembra.

Danes je umrl za posledicami oslabelosti srca primarij mariborske splošne bolnišnice dr. Hugon Robič, star 51 let. Pokojnik je bil rojen v Gradcu, kjer je bil njegov oče prof. Franc Robič deželni poslanec in odbornik štajerske deželne vlade. Šolal se je v Gradcu, kjer je promoviral na medicinski fakulteti »sub auspiciis imperatoris«. Po promociji se je najprej specializiral za kirurgijo, potem pa se je posvetil dermato-venerološkemu študiju. Po svetovni vojni je prevzel novoustanovljen dermato-venerološki oddelek v mariborski bolnišnici ter ga je moderniziral. Pokojnik je bil tudi znan lovec, večkratni predsednik svoječasne mariborske podružnice Slovenskega lovskega društva, predsednik Strelske družine ter izvrsten strellec, ki je odnesel na mnogih tekmovanjih prve nagrade. Zapuščala soprogo, roj. Majdičev, dva nedoletna otroka ter 88-letno mater. Naj počiva v miru!

Turistovsko slavlje v Kamniški Bistrici

Ne morete si misliti lepšega izleta za nedeljo, kot je ravno izlet v Kamniško Bistrico. Ob prihodu vsakega vlaka že čaka avtobus, ki po želji pelje izletnike skozi Kamnik v Stahovico, odtod pa dalje po dobro oskrbovani cesti do Kopeš, kjer je prekrbljeno za avtomobilski park in shrambo za kolesa. Tu je prilika, da si ogledaš galerije, slap Bistrice in naravni most, odkoder vidiš v vrtočavi globokini Bistrice, ki si je v živo skalo izjedla strugo, koder nadaljuje svojo pot do izliva v Savo.

Bržkone je še mnogo turistov in prijateljev planin, ki naših gorskih krajev še niso obiskali, zato se nudi v nedeljo vsem izletnikom in turistom prilika, da se hkrati udeležijo tovrstnega prvega planinskega slavlja, ki je združeno tudi z izletom na najvišji vrh kamniških planin Grintovec (2.558 m). — Ob 11. uri bo v bistriški kapelici sv. maša, nato pa se prične zabava s pejem. Preskrbljeno je tudi za godbo — in sicer bo za poživitev zabave igral priznani in priljubljeni »Magistrov kvartet«, ki nas je že po radio večkrat razveselil.

Torej, turisti in prijatelji gorskih lepot, odločite nedeljo 5. septembra za izlet v Kamniško Bistrico.

Slavlje se bo vršilo neprekinjeno ob vsakem vremenu.

Razrešen je bil član občinske uprave g. Ivan Mächting, na njegovo mesto pa je bil imenovan g. Lado Fajdiga.

Okrajni cestni odbor bo preselil svojo pisarno iz hiše mestne občine Kamnik dne 2. septembra k posestniku g. K. Stare-tu (nasproti katastrske uprave).

Žrtve hudih nesreč

Ljubljana, 2. septembra.

Včeraj so morali v ljubljansko bolnišnico pripeljati iz raznih podeželskih krajev več ponesrečencev, ki so postali žrtve svojih poklicev. Tako je delavki Folič Jožefi iz Podhrške, ki je zaposlena v Knafličevi tovarni v Kamniku, stroj pri delu porezal vse prste na levi roki. — Pri gradnji ceste Kočevje—Sušak je bil med drugimi zaposlen tudi delavec Popovič Mane, ki je opravljal pri cesti razna minerska dela. Pri razstreljevanju skalovja mu je padla težka skala tako nerodno na nogo, da mu je pri tem polomila ob nogo. — Zidarski delavec Ris Jože pa je bil zaposlen pri neki stavbi v Cerknici. Padel je s 5 metrov visokega zidarskega odra ter se močno poškodoval po glavi in rokah. — Hude poškodbe po glavi je dobila tudi uradnica Zajc Terzija iz Zaloške ceste, ki je na Mestnem trgu padla s kolesa. — Iz Zvezne ulice v Mostah pa so v bolnišnico pripeljali malo, komaj enoletno Pavlič Marijo, ki se je doma polila s piskorno vroče juhe ter se pri tem močno poparila. — Z reševalnim avtomobilom so pripeljali v bolnišnico tudi cestarja Matevžiča Janeza, ki je pri obhodu svoje ceste v Novi vasi pri Rakeku padel s kolesa ter se močno poškodoval.

Kaj vse krađejo

Ljubljana, 1. septembra.

Zadnji čas postajajo v Ljubljani žeparji in razni prilobnostni tatovi vse predržnejši. Nikjer menda človek ni varen pred takimi prijatelji tuje lastnine. Tako je te dni šla Suraje Antonija iz Ambroževega trga na davkarijo plačat davke. Tam je odložila dežnik v predstobi, se samo za 10 minut zamudila v sosedni sobi, ko pa je prišla nazaj, dežnika ni bilo več. — Ob Tržaški cesti za neko ograjo je Cankar Ivan našel 5 novih biljardnih krogel, 4 bele in 1 rdečo, katere je tam najbrž zavrnil kdo, ki jih je moral ukrasti v neki ljubljanski kavarni. Krogel je Cankar izročil policiji, kjer jih lastnik lahko sprejme.

Sprehod po velesojmu

Ljubljana, 2. sept.

Včerašnji prvi dan velesoja je obisk občinstva pokazal, da bo tudi letos cela prireditelja lepo uspela. Posamezni obiskovalci se prve dni navadno še ne zanimajo za stvarne kupčije, vendar pa je videti, da je med obiskovalci tudi dovolj resnih kupcev za posamezne predmete, ki se že zdaj podrobneje zanimajo za svojo stroko.

Sicer pa je na velesojmu najbolj obiskana posebna novinarska razstava, kakor je bilo od vsega začetka tudi pričakovati. Novinarska razstava bo z vsemi zanimivostmi, ki se obiskovalcem dojmijo prav zato tako močno, ker je časopis tako tesno povezan z sodobnim človekom, še dolgo ostala v prijetnem spominu slehernega obiskovalca. Zato pač ne sme biti nikogar, ki pride te dni v Ljubljano, pa ne bi obiskal velesoja in zlasti novinarske razstave.

Paviljon Jugoslovanske tiskarne

Posebno pozornost vzbuja med obiskovalci zlasti poseben paviljon Jugoslovanske tiskarne, ki je v njem razstavila v odtiskih, slikah, tabelah in grafikoni vse bogate plodove svojega dolgoletnega dela, vse napredek in razvoj od začetka pa do današnjih dni. V sredini paviljona je nakopičenih in razvrščenih 64 debelih letnikov »Slovenec«, ki sami zase govorijo pripovedujejo obiskovalcem, koliko ogromnega gradiva je šlo v vseh letih izhajanja skozi roke naših urednikov, koliko ogromnega papirja je porabila naša tiskarna samo za tisk časopisov, ki jih izdaja KTD. Med temi debelimi knjigami pa leži 1 meter visoka in 15 centimetrov debela knjiga Salda-kontov, izdelek Jugoslovanske tiskarne in njene knjigovoznice. — Med letniki »Slovenec« pa je postavljen v belini, čist in lep kakor je zmerom v življenju bil, kip dr. Ignacija Zitnika, nekdanjega urednika »Slovenca«, ki je v svoji dobi bil duša našega glavnega katoliškega dnevnika.

Nasproti glavnemu vhodu v tem paviljonu so postavljene na častnem mestu najnovejša tribarvna slika Nj. Vel. kralja Petra II. v vladarskem oblačilu, na njegovi desni slika pokojnega kralja Aleksandra, na levi pa slika kraljice-matere Marije. Vse slike so med seboj povezane z državno trobojnico.

Pogled v „Slovenčeve“ letnike

Ob steh paviljonu je obesjenih 50 velikih fotografij, ki prikazujejo, kako naši dnevniki v Jugoslovanski tiskarni dobivajo v uredništva vesti od svojih dopisnikov, ki jih je v letu 1936 bilo skupaj nič manj kakor 3.483 in sicer 3.219 v Sloveniji, 107 v ostali državi, 157 pa v inozemstvu. Tako velika družina, ki po domovini in na tujem zmerom opazuje vse važnejše dogodke ter jih s svojimi dopisi posreduje skozi »Slovenca«, »Slovenskega doma« in »Domoljuba« slovenskemu ljudstvu, je najboljšje jamstvo, da bodo naši katoliški listi še dalje mogli ostati slovenskemu ljudstvu to, kar so bili že desetletja od svojega začetka: glasniki in svetovalci, prijatelji in posredovalci, oznanjevalci veselih in žalostnih dogodkov, zmerom zanimivi, vedno pestri, vsak čas pripravljeni vse storiti, da svoje bralce v vsem zadovolje.

Zelo zanimiv je pogled po vitrinah ob steh paviljonu Jugoslovanske tiskarne. Pozornost vzbuja prva številka dnevnika »Slovenec« od 14. okt. 1873, dalje prva številka tednika »Domoljub« od 5. julija 1888, ki ima na prvi strani objavljen oklic Slovencev ter pojasnjuje, zakaj je bil list potreben slovenskemu ljudstvu ter zakaj je bilo zanj izbrano prav ime »Domoljub«. Svojo prvo številko

5. septembra prosvetni tabor v Mostah

V soboto ob 20. »Miklova Zala« na travniku g. Oražma.

V nedeljo zborovanje. Govorila bosta g. France Kremžar, urednik »Slovenca« in g. dr. Basaj, ravnatelj Zdravne zveze.

Vstopnice se dolo v trafikah g. Resnika in g. Fani Vojska, v Konzumu na Zaloški cesti in pri g. Poru, peku v Prešernovi ulici.

V nedeljo popoldne na igrišču telovadni nastop slovenske mladine.

Ljubljanci; okoličani, vsi, ki slovensko mislite in čutite, na tabor, da vnovič izpovemo svoja katoliška in slovenska načela. Natančnejši spored objavimo j.

Prigode sleparskega Milana

Ljubljana, 2. septembra.

Nekoč je bil Blagajne Milan trgovski potnik, z Vač je doma, 28 let pa je star. Na ljubljanski policiji je star znanec, saj je bil od leta 1928 sleherni leto vsaj enkrat njen gost. Te dni je Blagajne zopet eno urezal, da so ga morali stražniki prijeti ter posaditi na prične v policijskem zaporu.

Pred meseci je prišel Milan v neko mlekarino na Novem trgu, kjer ga seveda niso poznali. Izdajal se je za Dolence Ivana. Prodajalki v mlekarini je izpovedal, da nujno rabi 200 din, doma ima bolno ženo, sploh je v veliki stiski. Prosil je, naj mu prodajalka posodi teh 200 din, za jamstvo pa ji izroča listek mestne zastavljavnice, s katerim je bilo tam zastavljeno 600 din vredno moško kolo. Prodajalka je listek pogledala in ker je bilo na njem napisano, da je kolo v resnici zastavljeno za 600 dinarjev, mu je dala na posodo 600 dinarjev. Milan je v podkupitvo sigurnosti navedel še, da ji bo denar prav gotovo do določenega dne vrnil, če pa ga do tega dne ne bo z denarjem, naj prodajalka gre z listkom v zastavljavnico, pa naj tam dvigne kolo. Obenem je navedel tudi, da ga pošilja v mlekarino elektromonter Zupančič Viktor z Gospodske ulice, kateri ga dobro pozna.

Toda ženska v mlekarini je zaman čakala na svojih 200 din. Milan se nikoli ni bil tiste sorte, da bi bil komu denar vračal, ko ga je enkrat imel v rokah. Ko pa je lastnica mlekarne potem vendarle šla v mestno zastavljavnico, da bi tam dvignila zastavljeno kolo, je morala oditi iz zastavljavnice močno razočarana. Pri blagajni je sicer plačala 435 dinarjev, za kateri znesek je bilo zastavljeno kolo, toda kolesa ji iz skladišča niso mogli izročiti, ker je bilo vinkulirano. Povedali so ženski, da je listek od tega kolesa pravi lastnik izgubil.

Zdaj je ženska spoznala, kako zelo je bila ogoljufana. Sleparski Milan je zastavni listek pač nekje našel, lahkoverno žensko v mlekarini pa zavele v zmo, da mu je posodila na listek 200 din. Zdaj je ženska oškodovana za 635 din. Blagajne Milan pa se bo za ta znesek pokoril na sodišču, kamor ga bo policija izročila.

„Krst“ največjega klopota Slov. goric

Maribor, 1. septembra.

V nedeljo bo v Rošpohu, »Na griču« pri Osetu svojevrstna slovesnost. Imeli bodo »krst« klopota velikana, kakor ga Slovence gorice, ki so domovina klopotev, še niso slišale. Za ta monsturno klopota, ki je podoben velikemu mlinu na veter, je napravil načrte poznavalec klopotev primarij dr. Brezovnik. Po teh načrtih ga je izdelal in postavil mizarski mojster Unterlechner iz Maribora. Samo ogrodje klopota tehta 200 kg, vernerice merijo 6 metrov, rep pa 7 metrov. Ogrodje stoji na 8 m visokem stebri, ki ima 40 cm v premeru. Poznavalci slovenjegovorjskih klopotev so mnenja, da je to največji, kar jih je bilo kdaj postavljenih v varstvo goric. Dosedaj se je postavljala mariborska vinarska šola z največjim klopotcem, ki poje na Kalvariji ter se sliši ob tihih nočeh daleč na Dravsko polje. Njegov sosed »Na griču« ga bo pa gotovo še znatno presegal z dalekosežnostjo svojega petja.

»PUTNIK« priredi od 4. do 8. septembra izlet v Trst. Cena 155 din. Odhod v soboto ob 15. uri. Prijave sprejemamo do 3. t. m.

Boljši časi slovenjekonjiškega kmeta

Slov. Konjice, 1. sept.

Naš kmet, ki je še pred nedavnim preživljal kritične čase, se polagoma vrača v boljše stanje. Zdi se, da so najhujše težave že premoščene. Stanje našega kmečkega človeka je danes toliko boljše — bodimo odkriti —, da je ta dobil spet voljo do dela. Mi moramo tega biti tembolj veseli, ker se z dviganjem kmetovega položaja dvigajo tudi drugi stanovi.

Letos je letina še dosti dobra. Sadje je poleg živinoreje gotovi vir dohodkov in se nanj kmetje tudi zanašajo. Zato pri nas vsako leto skoro vsi zasajajo mlada drevesca in to večina na mestu, kjer so bili prej smurni vinogradi. Le škoda je, da cena letos nikakor ne odgovarja, to pa radi že znanih vzrokov, ki pa jih seveda ni zakrivil kmet. Upanje se polaga sedaj na pozne vrste, največ na kanade, katere ima pri nas prav vsak sadjerejec in od katerih si obeta tudi lep izkupiček. Zetev pa je bila nekoliko slabša od lanske, vendar pa v splošnem zadovoljuje. Tudi vina bo, ker lepo zori grozdje. Sicer je v poletnih dnevih peronospora malo nagajala, vendar pa daleč ne v toliki meri kot lani, ko je uničila skoro štiri petine pridelka. Le proda se vino ne rado.

Precejšnja je škoda, ki jo je deževno vreme povzročilo na krompirju. Krompir je pa kmetov kruh. Tudi koruzi in ajdi ne koristi, ker ne moreta zoreti.

Važen činitelj pri dvigu našega kmeta je cela vrsta javnih del, ki je k temu že, oziroma šele bo pripomogla. Javna dela pa so tudi že sedaj njegova gospodarskega pomena.

Ko to sporočamo, moramo še omeniti elektrifikacijo. V doglednem času bo Fala pričela z gradnjo elektrovođa Makole—Zreče. S tem bo naša dolina mnogo pridobila.

Rusija pošilja svojo platino v Anglijo, da jo bo hranila Angleška banka. Tako je pred dvema dnevi prispelo v London iz Moskve 162 kg platine v jeklenem zaboju.

Sestanek slepih in gluhih je bil po mnenju italijanskega tiska kongres za mir v Parizu, češ da se na takih kongresih vsako leto zbira ljudje, ki nimajo ne oči, ne ušes za stvarni položaj na svetu. Protestantovski pastirji so veleizdajali in rimski romarji. Tako piše ideolog nemškega narodnega socializma Rosenberg v bojevnem letaku, ki ga je izdal proti protestantski cerkvi.

800.000 funtov za organizacijo pouka o obrambi pred zračnimi napadi je odobrila angleška vlada.

Iskanje ponesrečenega ruskega letalca Levanevskega je še zdaj nemogoče zaradi viharjev in megla, ki se goste okrog tečaja. Iskalci so že obupali nad uspehom.

jejo podrobnosti načrta. Iz modela je lepo videti, kje bo stal bodoče novo kolodvorsko poslopje in sicer tam, kjer do kolodvoja sega Resljeva cesta. Ta cesta bo podaljšana čez vse tire železnice na ono stran proti Savi ter bo tako postala glavna žila vsega prometa med središčem in prostranim poljem proti Savi, kjer je bodoči Ljubljani zagotovljen širok razmah šele potem, ko bo urednjen širokopotezni ing. Dimnikov načrt. S tega mostu, ki bo dovolj širok za ves bodoči promet, bo vhod v novo kolodvorsko poslopje, ki bo stalo pravokotno na cesti; spodaj pod mostom pa bodo tekli tiri, nad katerimi bodo široke strehe, da se potnikom ne bo treba plaho skrivati pod dežnike, ko bodo vstopali v vlake in izstopali iz njih. Narejeni bodo seveda tudi otoni peroni, do katerih bo dostop po stopnicah. Promet bo tako olajšan za potnike in za železniško osebje.

Nasproti kolodvoru ob Resljevi cesti je zamišljeno bodoče poslopje nove glavne pošte, ki je prav tako nujno v Ljubljani, kakor kolodvor sam.

Bolje bi bilo, da bi doma ostala...

Celje, 1. septembra.

Lansko leto sredi meseca junija sta pobegnili iz Nemčije Wendt Henrik, 21-letni špeditski uradnik v Frankfurtu in njegova zaročenka Edit Neumann, 29-letna zasebnica, doma istotam. Pobegnili sta zaradi tega, ker se »nista mogla« ločiti, poročiti pa se tudi nista mogla, ker je Edit židinja, obenem pa sta pobegnila zato, da se ona izogne koncentracijskemu taboru. Potovala sta po raznih državah in bila povsod. V Jugoslavijo sta prišla letos februarja. Edit, ki je, kakor sama pravi, doma iz bogate družine, je imela poprej nekaj denarja, toda v Jugoslavijo sta prišla brez vsakih sredstev. Začela sta beračiti pri tovarnjarih in zasebnikih, največ pa je Wendt hodil po župniščih in se izdajal, da je bil izgnan zato, ker je katoličan in tudi kot tak dobi podporo. Med tem pa je tudi ona hodila po židovskih občinah in se izdajala kot izgnanka iz Nemčije. Ko je Edit, ki je zelo slabotna, zbolela v Zagrebu, je mogel Wendt sam skrbeti za njo in je zbiral denar po vsej Jugoslaviji in ji ga pošiljal v Zagreb.

15. junija dopoldne pa je Wendt na vlaku od Zidanega mosta do Celja ukradel zagrebškemu trgovcu Bojčiču iz kupeja, v katerem je Bojčič spal, kovčeg, v katerem so bile razne dragocenosti in

odložil kovčeg v vrednosti 8.000 din v garderobi železniške postaje v Celju. Toda trgovec je tatvino opazil še pred Celjem in jo prijavil policiji, ki je kmalu ugotovila, kje je kovčeg. Okrog pol četrte ure istega dne je prišel Wendt po kovčeg, vendar mu je dejal garderober, naj malo počaka, ker mora na peron. Garderober je poklical stražnika, ki je tatu takoj aretiral. Na policiji se je Wendt zagovarjal, da je našel kovčeg brez lastnika in ga je nameraval izročiti policiji, kar mu pa seveda niso verjeli in so ga izročili sodišču.

Čim je Edit izvedela, da je njen »zaročenec« v Celju, se je takoj preselila v Celje, da je bila v njegovi bližini in mu pomagala čim prej na svobodo. Danes je bila proti obema razprava na tukajšnjem okrožnem sodišču pred sodnikom poindencem, in sicer je bila obtožena Edit zaradi potepuštva in beračenja, vendar je bila oproščena zaporne kazni. Wendt je bil obsojen na 3 mesece zapore, oba pa na izgon iz Jugoslavije za vselej. Ker je Wendt bil v preiskovalnem zaporu že dva in pol meseca, bo 15. septembra že izpuščen iz zaporov.

Seveda pa se jima tudi potem ne obeta ničesar boljšega, ker ne bosta nikdar zaželenja, ampak bosta mogla prenašata vse življenje težo svoje mladostne zablode.

Kulturni koledar

Cvek Leopold

2. septembra 1896 je umrl v Ljubljani učitelj in skladatelj Cvek Leopold. Rodil se je 9. novembra 1814 v Idriji. Ko je došel na ljubljanski »vzorni glavni šoli« šestmesečni tečaj, je služboval kot učiteljski kandidat v Idriji in v Crnem vrhu. Po konzistorialnem učiteljskem izpitu je večkrat menjal svoje mesto. L. 1854 je bil imenovan za vzornega učitelja. Izdal je »Napevi k pesmam za cerkev, šolo in kratak čas«, »Napevi za svete pesmi«, 12 cerkvenih pesmi, 5 božičnih pesmi. Več pesmi je ostalo v rokopisu. Svoje pesmi je vedno komponiral v skladu z značajem slovenskih narodnih pesmi.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, četrtek, 2. septembra: Stefan.
Petek, 3. septembra: Doroteja.

Nočno službo imajo lekarnice: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komatar, Vič — Tržaška cesta.

TEL. 21-24 **MATICA**

Iz dobe francoske revolucije
V senci giljotine

Ronald Colman Elisabeth Allan
Radi izredne dolžine filma predstave ob 16.,
18-45 in 21-15 uri

TEL. 27-30 **SLOGA**

Veliki pustolovski film
Razbita banka v Monte Carlu

V glavni vlogi Ronald Colman in Joan Bennett
Pri vseh predstavah nastopa čudežni
fenomen Madame Elisabeth.

TEL. 22-21 **UNION**

Velika muzikalna revija
Plešem za tebe

Predstave danes v Unionu in Slogi ob 16.,
19-15 in 21-15 uri

Ljubljansko gledališče

OPERA

Začetek ob 20. uri

4. septembra, sobota: »Pod to goro zeleno...«
Opereta. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

5. septembra, nedelja: »Ero z onega sveta. Izven.
Znižane cene od 30 din navzdol.

6. septembra, ponedeljek: Zaprt.

7. septembra, torek: »Cavalleria rusticana«. Izven.
Predstava pred Glasbeno Matico. Znižane cene
od 20 din navzdol.

Beneška opereta »Pod to goro zeleno...«, ki
je dosegla v pretekli sezoni najvišje število upri-
zoritvev in rekordnih obiskov predstav, se bo izvajala
v običajni zasedbi dne 4. septembra v operi. Delo
je postalo pri nas nenavadno popularno, vedro
dejstvo in posrečeni dvotipi na podlagi lovske
latinščine, ustvarjajo zabavno celoto. Znani slagerji
in učinkoviti balet izpopolnjujejo originalne krea-
cije sodelujočih.

V nedeljo, dne 5. septembra se bo pela Go-
tovčeva opera »Ero z onega sveta« z g. Francem
v naslovni partiji. Zdrav ljudski humor in fol-
klorno obarvana glasba dajejo operi značaj na-
rodne umetnine. Libretist Begović je ustvaril s
svojo znano odersko rutino igralsko hvaležne in
efektne vloge, ki jih podajajo sodelujoči z vsem
razumevanjem.

Predstava pod milim nebom. Med gledališkimi
prireditvami, ki se bodo uprizarile za časa vele-
sejma, bo pač najzanimivejša uprizoritev Masc-
agnijeve opere »Cavalleria rusticana«, ker jo bodo
izvajali pred Glasbeno Matico. Predstava se bo
vršila v torek, dne 7. septembra. Zasedba partij
bo ista, kakor pri predstavah lanske sezone. Da
bo omogočen obisk tudi najširšim slojem, so cene
za to predstavo jako nizke, od 20 din navzdol.

Parmova opereta »Carmine Amacconke«, ki sta
jo na novo predelala ga. Vera Balatkova in di-
rigent na brnki operi g. Anton Balatka, se bo pela
prvič v soboto, dne 11. septembra. Prvotno precej
preprosti libreto je smotno izpopolnjen na pod-
lagi zgodovinskih podatkov o Poljotniku in gadi
caričin Amacconk ter predstavlja v novi obliki
zelo učinkovito sodobno opereto. Ohranjene so
seveda vse najbolj značilne Parmove melodije,
toda v moderniji in bogatejši instrumentaciji.
Opereto je zrežirala ga. Vera Balatkova, muzikalno
vodstvo pa je v rokah dirigenta Antona Neffata.

Jesenski velesejem

Klub ljubiteljev cvetlic v Ljubljani bo pokazal
v okviru jesenskega velesejma od 1. do 12. sep-
tembra lepe sortimente raznega cvetja, tako dalji,
pomponk, gladiol, anemon, vrtnic, monbrej in
raznega jesenskega cvetja. Na razstavi bodo so-
delovali sami ljubitelji cvetja, ki bodo drugo po-
lovico paviljona »G« spremenili v živo pisan du-
tež vrt, ki bo skoro vsak dan menjal svoje pestro
lice. Razstava cvetja bo izpopolnjena z biološko
razstavo Društva za varstvo živali v Mariboru in
pa z razstavo Kluba akvaristov v Ljubljani. Bio-
loška razstava bo nazorno pokazala, kako je tudi
cvetju varstvo koristnih ptic neobhodno potrebno,
predvsem v boju proti sovražnemu mrčesu. Znani
so narodni pregovori, kot »brez ptičkov ni sadja
ne cvetja«, »čehela zbira med in oploja cvete-
«, »nadležen je mrčes in vendar je mnogo koristnega
vmes« itd. Zato se tem je povedano, da niso vsi in-
sekti škodljivi. Med koristne insekte štejemo tudi
pikapolone, razne brce, najeznike, muškatnika,
ose, pajke, slepiče, martinčice, žabe itd. Razstava
Kluba akvaristov pa bo pokazala, kako moremo
poživiti naš domaći vrt z malim bazenom in ribi-
cami v njem. Razstavljeni bo tudi prolečje kmeč-
ke hiše, čije okna krasi naš slovenski nagelj, ka-
teri je v zadnjem času začel na žalost čedalje bolj
izginjati.

Slovenski zvonovi za Indijo. Znano je, s kakš-
nim veseljem je svoj čas slovenski misijonar Igna-
cij Knoblacher sprejel prvi slovenski zvon za svoj
misijon v Afriki. Isto veselje hočemo napraviti
tudi našim slovenskim misijonarjem, ki so usta-
novali svojo prvo jugoslovansko misijonsko pokra-
jino Bengalijo ob izlivu reke Gangesa, jugovzhod-
no od Kalkute. Naši misijonarji privedejo na je-
senskem velesejmu v paviljonu »G« veliko misi-
jonsko razstavo Indija, ki bo imela 12 večjih od-
delkov in bo že znamenitost zase. Kot zahvalni dar
Slovencev pa bomo poslali v Indijo tri bronaste
zvonove. Namenjeni so za našo misijonsko postajo

Veliko se vidi, - vse pa ne...

Kako nastane časopis, kakšno je delo časnikarjev

Ljubljana, 1. sept.

Današnji, prvi dan velesejma, je pokazal, da
bodo paviljoni novinarske razstave izmed vseh na
velesejmu najbolj obiskani. Vse dan je bilo živo,
zlasti v paviljonu N, kjer se je za vse dni vele-
sejma nastanila cela tiskarna z vsemi potrebnimi
najmodernejšimi stavilnimi stroji, ki bodo za vele-
sejske goste tiskali poseben časopis »Ljubljan-
ske novice«.

Prvi dan nekoliko zamude

Seveda pri tako velikih stvarih ne more že
prvi dan biti tako, kakor bi vsi radi. Tako se je
izkazalo, da tak moderen stroj, ki naj bi dnevno
tiskal na velesejmu »Ljubljanske novice«, ne more
delati z vso gotovostjo brez zadostno trdne pod-
lage. Tako se je zgodilo, da je bila današnja iz-
daja »Ljubljanskih novic« zamujena, seveda ne po
krivdi pridnih urednikov, niti ne po krivdi stav-
cev, ki so pred oči obiskovalcev razstave hitro
stavili potrebne stavke za list, marveč zgolj za-
radi muhavosti preciznega stroja, ki je bil v pa-
viljonu postavljen na hitro roko komaj zadnji dan
pred začetkom razstave, ne da bi bil prej dovolj
preizkušen. Vsi stavilni stroji, ki stoje v paviljonu
»N«, so last ameriške firme, ki je letos postavila
na trg najmodernejšo stroje te vrste. V naši dr-
žavi doslej takih strojev nismo še imeli. Zato je
njih uvedba za nas nekaj novega.

Zanimanje občinstva za tiskanje časopisa

Izkazalo se je, da je tiskanje časopisa na vele-
sejmu pred oči vseh obiskovalcev zelo zanimiva
stvar, ki bo ljudi stalno vabila v ta paviljon. Da-
nes se je okrog vseh strojev v tem paviljonu, kjer
so stavci na Intertype stavili »Ljubljanske novice«,
in pripravljali za tisk, stalno prerivalo toliko lu-
di, da mnogi obiskovalci niti niso mogli dovolj
blizu, da bi si mogli ogledati celoten potek tiska-
nja. S posebnim zanimanjem so ljudje zlasti opa-
zovali mehanično delo modernega in hitrega Inter-
type, ki je pod rokami urnih stavcev hitro polnil
stolpce vrsto za vrsto ter potem črke zopet sproti
pobiral ter jih prenašal nazaj na svoje mesto. —
Enake pozornosti je bil deležen tudi mali »rota-
cijski stroj«, ki je potem vliste posamezne strani
tiskal na celo polo papirja. Mnogo bravcev časo-
pisov, ki morda brez svojega dnevnega časopisa
sploh ne bi mogli več živeti, tako so ga navajeni,
je šele zdaj imelo priliko od blizu videti, kako
lepo na zunaj izgleda takole tiskanje časopisov.
Pri tem imajo seveda obiskovalci vtis, da tudi v
tiskarni gre vse tako lepo od rok, kakor je to vi-
deti tu na velesejmu. Vseh mogočih težav, s kate-
rimi je navadno zmerom združeno delo našega
časnikarja, na tej razstavi nazorno pač ni mogoče
prikazati. Vendar pa bo sleherni obiskovalec no-
vinarske razstave mogel vsaj v glavnem spoznati,
kako naporno je delo časnikarja. Vsak časnikar
je prav za prav zmerom zaposlen, zmerom v služ-
bi, nikdar prost. Sleherni dogodek na cesti, v
tramvaju, na železnici, ki navadnega zemljana na-
vadno niti ne zanima, vzbudi pozornost časnikarja,
ki zmerom gleda na vsak dogodek s posebnimi
očmi, ki zmerom misli ne samo zase, marveč za
širok krog svojih nevidnih prijateljev in znancev
širok domovine, ki hočejo drugi dan v časopisu
videti vse važnejše dogodke, ki so se bili prejšnji
dan kjer koli doma ali v tujini dogodili. Tega
dela, ki zahteva od časnikarja posebne pozornosti
in vneme, dovolj vztrajnosti in gibčnosti, mnogo
znanja in vestnosti, pač nikdar ne bo mogoče lu-
dem dovolj točno nakazati z nobenimi grafikoni.

Težave z dopisniki...

Koliko pa je še drugih stvari, ki trgajo živce
sodobnega časnikarja. Nerodni dopisniki, ki na-
kraj pripiše mnogo, radi opišejo na dolgo in na
vaden dogodek, ki se jih sleherni dan v vsakem
široko in so potem razočarani, če jim dopis ni iz-
šel v celotni obliki — taki ljubezni dopisniki pač
ne morejo razumeti, da je treba vsak dopis pri-
merno prekriti, da je goden za tisk. To delo pa
je včasih težje, kakor sestaviti popis tistega do-
godka znova. Spet drugi dopisniki so, ki svoje
naloge ne razumevajo dovolj sodobno. Zelo važne
dogodke, ki bi utegnili zanimati celotno javnost po
domovini, sporoče uredništvu šele drugi ali tretji
dan, ko so vest o dogodku raznesli širši svet
že ljudje sami. Taka vest je za urednika posebna
muka, ker jo ne more objaviti, kadar je prepozna.
Časih pa se v katerem kraju zgodi kaj zanimi-

Vlomilci v lastni hiši

Ljubljana, 2. septembra.

Pri soboslikarju Golobu na Glincah so imeli
v ponedeljek pri belem dnevu vlomilski obisk v
stanovanju, iz katerega je bilo odneseno moške
obleke za skupno vrednost 1600 din. Vlomilec je
v stanovanje prišel skozi okno, ki je bilo odprto.
Prisistavi je moral seveda levesto, ker je Golobovo
stanovanje v prvem nadstropju hiše. Policijski or-
gani pa so ugotovili, da so morala pri vlamu biti
odprta s silo tudi notranja vrata stanovanja, če-
prav potem vlomilec ni odšel skozi ta vrata, mar-
več po isti poti skozi okno in po lestvi na tla.
Tako je bil utemeljen sum, da je moral vlomilec
biti kdo, ki razmere v hiši dobro pozna. Zlasti je
moral vlomilec vedeti, da Goloba ves dan ni doma,
ker je kot obrtnik zaposlen zunaj po mestu, žena
pa kot delavka hodi v tobačno tovarno. Sosedje v
hiši so vedeli povedati, da se je tisti dan sumljivo

Regapur (blizu Kalkute), kjer deluje slovenski
misijonar o. Stanko Pöderžaj D. J. Nabiralna akci-
ja, ki jo vodi »Bengalski misijon D. J. v Ljubljani«,
Zrinjskega cesta 9, pri cerkvi sv. Jožefa, je še v
teku. Zvonovi pa bodo že razstavljeni na vele-
sejmu v misijonskem paviljonu in bodo posebna
atrakcija te razstave. Opozorjamo vse obiskovalce,
da si jih ogledajo, predno odpotujejo v Indijo,
kjer bodo predvidoma o Božiču zazvonili in ozna-
jali ljubezen slovenskega naroda do naših misi-
jonarjev in njihovih vernikov. Zvonove vliva pri-
znana domača tvrdka »LJU« (Ivan Kogovšek) v
St. Vidu nad Ljubljano.

Tekmovanje harmonikarjev za prvenstvo Ju-
goslavije in prehodni pokal za leto 1937-38 bo
letos v nedeljo, dne 12. septembra na ljubljanskem
velesejmu.

Na osmi gospodinski razstavi Zveze gospodinj-
»Materi za otroke« bo z dovoljenjem g. primarja
dr. Dragaša prikazano iz njegovega delokroga do-
ba dojenčka, predšolska doba in vstop v šolo.
Mlade in stare mame so prispevale z dobrimi
nasveti in s prijaznimi spomini svojih otrok. V
zdravem telesu je zdrav duh. Zato bo prikazana
predvsem skrb za zdravo telo, zdravo, vzgojno
igro in mirno, vestno učenje.

vega, pa sploh ni nikogar, ki bi o stvari sporočil
časopisu. Sodobni bravec bi moral obenem biti
poročevalec svojega lista, to bi bilo idealno. —
Ves krog bravcev naj bi bil ena sama velika dru-
žina, ki si med seboj pomaga, si zbira novice ter
jih sporoča naprej.

... in s cenzuro

Kakšne neprijetnosti povzroča časopisom in
časnikarjem cenzura, nam zgovorno govori gra-
fikon v istem paviljonu, kjer stoji tiskarna. Nad
uredniško mizo v desnem kotu ob vhodu sta obe-
šena dva grafikona, ki nam odkrivata zaveso biv-
še avstrijske cenzure. Tam lahko vidimo, kakšni
so bili vzroki za zaplenbo slovenskih časopisov
v bivši Avstriji. Največ zaplenb je povzročilo pi-
sanje za enakopravnost slovensčine v šolah in v
uradih, t. j. 35 odstotkov. Pisanje o zedinjeni Slo-
veniji, o vseslovanstvu, o Jugoslaviji je bilo enako
predmet posebne pozornosti avstrijske cenzure ter
so bili časopisi zaradi takega pisanja zaplenjeni
28%. Vidimo tedaj, da je bil boj za enakopravnost
že nekdanji zelo nejužni oblastem in da so bili slo-
venski časopisi tisti, ki so zadevo enakopravnosti
zmerom in ponovno obravnavali, da je sploh bila
enakopravnost za narodove pravice eden glavnih
vsebin časopisnih člankov pred vojno. Polemika z
nemčurinom in boj pomenčevanju je dalj povod
cenzuri v 20%, da je posegla vmes in plenila
članke o tem. Za svobodo slovenskega javnega
življenja v splošnem časopisi niso toliko pisali, pa
je cenzura le 8% takih člankov zaplenila. Še manj
povoda so dali časopisi cenzurnim oblastem z re-
žimom nevšečnimi članki, z vojnimi poročili, s
pisanjem o krivicah med vojno. Taki članki so bili
seveda že načeloma prepovedani, zato jih časopisi
niti niso poskušali objavljati. Vendar pa je 5%
takih člankov bilo kljub vsemu zaplenjenih. Naj-
manj zaplenb, t. j. 4% so povzročale polemike z
oblastmi ter osebne zadeve.

Zanimivo je tudi videti, kdaj je bila cenzura
posebno močno razvita. Grafikon v paviljonu »N«
kaže, da je v letih 1869—1919 bila cenzura naj-
hujša leta 1877, t. j. tega leta so imeli naročniki
časopisov od cenzure največ stvarne škode. Največ
zaplenb pa je bilo med vojno leta 1916, medtem
ko je cenzura že leta 1917 skoraj čisto padla. —
Močna je bila cenzura v letih 1907—1909, ko so
slovenski časopisi pisali o burnih dogodkih v naši
deželi.

Cenzura je časih bila seveda drugačna kakor
danes. Tedaj so časopisi kljub cenzuri mogli med
čitatelje, časih z velikimi belimi lisami. Zaplenjeni
so bili celotni članki. Cenzura je bila časih tudi
zamudila vlak, ter je odredba prišla prepozno, ko
so ljudje list že imeli v rokah. Danes cenzure
bravcev skoraj ne opazi ne več, ker se izvaja dru-
gače. Danes mora list poslati v cenzuro že krtačne
odtise, t. j. odtis posamezne strani prej, preden je
stran vložena v stroj. Dokler cenzura ne reče zad-
nje besede, sploh časopis ne sme v stroj. Bravec
včasih ne more razumeti, da ima časopis na kakšni
strani v sredi najlepšega članka kakšen vzklaj ali
vabilo, ki k članku nič ne spada. To so sadovi vne-
tega cenzorja, ki je izbrisal iz članka cel odstavek,
pa strani v naglici ni bilo mogoče izpopolniti dru-
gače, kakor da je urednik v prazen prostor vrzel
prvo besedilo, ki mu je prišlo pod roko. Zda je
namreč v navadi tak način cenzure, ki se na zu-
naj ne sme videti, da pri bravcu ne vzbudi no-
bene pozornosti. Toda lahko rečemo, da so naši
bravci že toliko napredovali v spoznavanju cen-
zure, da opazujejo njeno delavnost in sposobnost
kljub temu.

Dijaki so napadli profesorja v Petrogradu,
ker niso pri njem napravili popravnega izpita. Dva
sta polagala izpit iz nemščine. Ko so jima sporo-
čili žalostno novice, da sta prestala izpit z neza-
dostnim uspehom, jima je postalo jasno, da ne
bosta več imela pravice obiskovati gimnazije, ker
sta že prej gimnazijski razred dvakrat ponav-
ljala. Po neuspehu izpitu sta zasledovala profe-
sorja najprej proti restavraciji, kjer je jedel, nato
pa še proti domu. Tedaj jih je profesor tudi vpra-
šal, čemu mu sledita. V istem hipu pa je nek dijak
že udaril profesorja po licu, drugi pa od zadaj po
glavi, da se mu je vtila kri. Nazadnje sta ga še
podrla na tla in ga začela na vso moč obdelavati.
Ko se jima je zadelo, da bo imel že dovolj, sta
ga pustila na tleh in zbežala. Profesor je oba na-
padalca seveda spoznal in se jima najbrže ne bo
prav dobro godilo.

vrtila okrog vrat Golobovega stanovanja neka
stranka iz iste hiše, ki je policija o njej slišala že
od drugih strani sumljive vesti. Preiskava je kma-
lu mogla ugotoviti zanimiva odkritja.

Policija je najprej zaslišala in trdo prišla
omenjeno stranko K. R., ki je sprva odločno tajila,
da bi imela kaj opravka z vlomom v Golobovo sta-
novanje. Tudi preiskava ni mogla dognati ničesar,
kar naj bi stranko obremenjevalo. Policija pa je ni
mogla verjeti, da bi bila K. R. pri stvari tako ne-
dolžna, ker so zlasti druge stranke v hiši vedele
povedati, da je ta ženska tisto dopoldne nosila neke
zavitke okrog po hiši. Policija je najprej zaprla
moža osumljenke, in sicer zato, ker se je enako
odločno upirala, da bi bila njegova žena v kakšni
zvezi z vlomom, pri tem pa se je obnašala tako
čudno, da je policijskim organom postal sumljiv.
Drugi dan pa je K. R. vendarle priznala, da je bil
vlom pri Golobovih njeno delo. Ona sama sicer ni
vlomila, pač pa je obvestila nekega brezposelnega
ključavničarskega pomočnika Kristana, s katerim
je bila znana že prej, da pri Golobovih ves dan ni
nikogar doma in da bi se zato izplačalo vlomiti v
hišo. Ta Kristan je bil res zlezel skozi okno v sta-
novanje, odprl vrata, skozi katere je v stanovanje
prišla tudi K. R. ter sta potem skupno začela po
stanovanju iskati denar. Tega seveda nista mogla
najti, pač pa sta potem pobrala Golobovim precej
obleke. Po tem priznanju o seveda aretiranega
moža izpustili, obenem pa je policija zaprla žensko
samo, čeprav je bila prvotno do nje obzirna, ker
tma pri sebi komaj en teden starega otroka. Žen-
ska je obenem na policiji priznala še drug vlom,
ki ga je bila izvršila pred par dnevi v stanovanje
sosedja Novaka, kjer je vzela 2500 din. Ženska se
je sicer tudi za ta vlom izgovarjala, da ga je bil
izvršil isti Kristan, ki je njej od vzetih 2500 din
dal le 300 din. Kristan je po vlamu v Golobovo
stanovanje nesel ukradeni obleko v mestno zastav-
ljalnico, kjer jo je zastavil za 100 din.

Policija je poizvedovala dalje ter dognala, da
je bilo tudi na drugih stanovanjih, kjer je prej
stanovala aretirana K. B., večkrat slišati o kakih
manjših tatvinah in vlomih v stanovanja. Ženska
je morala biti zmerom domenižna z drugimi vlo-
milci, ki so ji pri delu pomagali.

Od tu in tam

Hrvatska kulturna društva na Hrvatskem in v
Bosni so začela veliko akcijo za pobijanje nepis-
menosti. Postavili so si za nalogo, da morajo v ne-
kak letih znižati nepismenost pod 10%. V Zagrebu
se je v ta namen ustanovil klub ABC, v Bosni pa
deluje na tem polju kulturno društvo »Napredak«. Zagrebški klub je večeraj razposlal mnogo pozivov
na hrvatske gospodarstvenike, naj s tim izdatnej-
šimi denarnimi podporami podpro to kulturno delo
in omogočijo izobrazbo najnižjih narodnih slojev.
Neki industrijalec je že poslal 30 jurjev in to
zbirko.

V Dubrovniku je tujski promet še zelo ži-
vahan. Število tujcev ni skoro nič manjše kakor je
bilo lani. Vse mogoče narodnosti so zastopane. Med
najodličnejše goste pa spada vsekakor brat angle-
skega kralja vojvoda Kentski s svojo soprogo.

V soboto se začne v Novem Sadu kongres vseh
jugoslovanskih planinskih društev. Trajal bo kon-
gres vključno do ponedeljka. Na zborovanje bo
prišel tudi trgovinski minister dr. Milan Vrbanič,
ki bo v nedeljo odprl veliko fotografsko razstavo,
na kateri bo razstavljenih okrog 300 fotografij iz
vseh delov naše države. Zanimivo, da so svoje de-
legate prijavili tudi Bolgari, ki bodo prav tako po-
slali tudi precejšnje število fotografij naravnih lep-
ot svojih domovine.

Zaradi dobrega namena, ko je hotel pomiriti
in spraviti vsakega dva prepirljivca, jo je kravato
skupil šofer Kečkeš iz Zagreba. V predmestni go-
stilni sta se skregala neki železničar in neki ključ-
ničarski pomočnik. Šofer se je zavzel za svo-
ga prijatelja in skušal z lepo besedo pomiriti
obadva. Toda prijatelj ključničarja, ki je bil
tudi v gostilni, je potegnil nož in z njim oklal
Kečkeša. Težko ranjenega so ga morali prepeljati
na kliniko.

Uradniku subotske električne centrale, ki je
povečal okrog četrtil milijona dinarjev, sodi so-
dišče v Subotici te dni. Mož se piše Bogdan Kragu-
jevič. Pred sodiščem se zna spretno zagovarjati. Pravi,
da ni kriv in da zaradi tega denarja elektri-
čne centrale ni utrpel nobene škode. On je de-
nar jemal in ga porabljal za diskretne namene. Kaj
so ti nameni, Kragujevič ni povedal. Morda kaka
podkupovanja, še bolj verjetno pa so to osebni
posli, za katere je ta uradnik rabil toliko tujih
denarcev...

14.000 učencev in učenek se je vpisalo v zagreb-
ške meščanske in ljudske šole. Letos jih je le okrog
600 več kakor lani. Kaže, da je prilastek v mestih
manjši, obenem pa je začel poenjajati tudi dotok
iz dežele. Vsega skupaj je v Zagrebu 29 državnih
in 7 zasebnih meščanskih in ljudskih šol.

Cigani se vedno navlečejo in olinčajo lahko-
verne ljudi. Tako so te dni osleparili revnega
oglarja iz Glibovca pri Bjelovaru. Mož je ravno
vozil oglje iz gozda, ko so ga srečali trije cigani.
Začeli so mu pripovedovati, da se nahaja v bližini
neka skrivnostna jama, v njej pa je zakopanih 40
jurjev. Cigani so oglarju pokazali tudi jama, ven-
dar pa dostavili, da je zaklad zaklet in bi jih zadel
nesreča, če bi se lotili izkopavanja. Zaradi tega so
sklenili zaklad prodati za 5 jurjev. Stari oglar jim
je nasledel in sklenil kupčijo. Za aro je dal 200 din,
ostalo bi si pa izposodil. Šele pozneje je mogel vso
stvar premisliti, da je prišel do pravega spoznanja.
Naznanil je vse skupaj orožnikom, vendar pa bo
moral pozabiti kljub temu na 200 din, ki jih je v
svoji lahkovernosti dal ciganom. Čudno pa je, da
starcu še sedaj ne gre iz glave skrivna misel, da
v jami res ne bi bilo zaklada.

Po zaključku šahovskega turnirja za novega
jugoslovanskega mojstra so se v zagrebškem in bel-
grajskem časopisu pojavili komentariji, ki obrav-
navajo odlike posameznih udeležencev. Vsi listi
so si edini v tem, da je Slovenec Preinfalk, ki je
postal novi mojster, pač najbolj zaslužni zmago-
valec, ki ga šahovska javnost pozna že iz raznih
drugih turnirjev. Po svoji teoretični izobrazbi in po
svoji solidni igri se je Preinfalk pred vsemi igralci
najbolj odlikoval. Za Sorlija, ki je zasedel s tremi
drugimi igralci drugo mesto, pravijo, da je ne-
dovomno najbolj napadalen šahist, ki se mu obeta
za prihodnje leto pravo gotovo mojstrski naslov. Na
turnir je prišel brez priprave, ker se je komaj
vrnil od vojakov.

Sredi popoldneva je neznan zločinec s strelom
iz puške iz zasede ubil blizu Bjelovara trgovca Va-
sa Preradovića. Trgovce je v okolici nakupoval
vino, naka se je popoldne na motorju vračal do-
mov. Ko je vozil mimo nekega manjšega gozdiča,
je izza drevesa padel strel in ga zadel naravnost
v srce. Morilec je pobegnil in niso do sedaj našli
za njim še nobene sledi.

Največja bojna ladja na svetu se je večeraj usi-
drala pred splitskim pristaniščem. Priplula je
namreč največja angleška križarka »Hood«. Ko je
ladja zaplula v bližnje pristanišče, je oddala 21
topovskih strelcev v pozdrav, nato se je pa na naj-
višjem jamboru pojavila jugoslovanska zastava. Angleški
admiral je takoj po prihodu obiskal
poveljnika splitskega obalnega poveljstva, se se-
znal z našimi mornariškimi častniki, nato pa se
odpeljal na bansko upravo na obisk k banu. An-
gleški mornarji bodo ostali nekaj dni v naši državi
in v tem času obiskali več dalnastinskih krajev ter
tudi Plitvice in Zagreb. Naše oblasti so jim za to
priliko podelile brezplačne vozne karte. Splitsko
prebivalstvo si pa lahko ogleduje notranjino te
največje bojne ladje na svetu.

Električni tok je na državnem posestvu Belju
ubil dva delavca, dva pa težko ranil. Delavci so
popravljali telefonsko napeljavo, ko je nenadoma
in iz doslej še neznanega vzroka v zice šinil elek-
trični tok in jih začel metati. Prisotni delavci so
jim priskočili na pomoč, vendar sta bila dva že
mrtva, druga dva pa sta se premetavala po tleh.
Malo upajo, da bi ju obranili pri življenju.

Velike težave povzročajo jugoslovanski lahko-
atletski zvezi slovenski tekači na dolge proge. Te
dni bi morali odrinuti na Balkanske igre v Buka-
rešto, ko je nastala nenadna ovira v tem, da naša
najodličnejša tekačka Krevs in Bručan ne moreta
dobiti dopustov. Oba ta dva Slovenca sta edina
naša zastopstva, kar imata v tekih na 5
in 10 kilometrov največ upanja, da prineseta naši
državi prvi mesti. Kljub temu pa upajo, da bo
mogel Ivo Krevs doplovati v Bukarešto vsaj na
predzadnji dan, da bo še nastopil v teku na pet
kilometrov.

Po odličnem zelju je znana varaždinska oka-
lica. Vsako leto izvozijo tu velike količine tega
pridelka in sicer na Sušak, Trst, na Reko, v Za-
greb in drugam. Kljub temu, da so letos napravile
po poljih gosenice veliko škodo, bodo vseeno v
občini Vidovec pri Varaždinu imeli še 200 vagonov
zelja za izvoz.

Črtica in pika osvajaata svet Stoletnica Morsejevega brzojava

Te dni bo svet proslavljal stoletnico, odkar se je s pomočjo elektrike posrečilo prenašati glas. Morsejev brzojav in Morsejeva abeceda sta danes pojma, ki ju pozna vsako dete. Pri vsem tem pa pozabljajo ljudje na Morseja-človeka. Njegovo življenje je zanimivo poglavje v zgodovini moderne tehnike.

Poskus na širokem morju

Nekega oktobrskega dne 1832 je zapustila pristanice Le Havre jadrnica »Sully« in se podala v New York. Na palubi sta dva zanimiva potnika: dr. Ch. T. Jackson, znameniti zdravnik iz Bostona, odkritelj anestezije, in profesor S. F. Morse, ameriški elikar, ki se je vračal s triletnega študijskega potovanja po Evropi. Plovba je bila dolgočasna. Dr. Jackson je zabaval družbo z različnimi čarovnjami in tehničnimi igrami. Predvajal je tako tudi poskus s koščkom železa, ki je imel obliko podkve, bil pa je ovit z žico, kar povzroči magnetično silo, kakor hitro začne teči po žici električni tok. Najbolj pazljiv gledalec je bil profesor Morse. Ni to prvič, da se ta 40 letni mož bavi in razmišlja o teh rečeh. Že prej se je zanimal za nove iznajdbe v elektromagnetizmu. Toda vse to samo mimogrede, kajti njegovo nagibenje je bila umetnost. Kot sin revnega podeželskega ameriškega duhovnika si je moral služiti kruh z vsakdanjo borbo. Zmagal je postal je znan slikar in nazadnje še predsednik umetniške akademije mladih slikarjev. Življenje se je z njim igralo, toda zlomilo ga ni. V Evropi je spoznal vso lepoto umetnosti, sedaj pa se vrača domov, da začne ustvarjati z novo silo. Tu na ladji je bil slučajno zraven pri omenjenem poskusu. V tem trenutku je zajela slikarja Morseja misel, ki ga je preganjala skozi vse življenje.

Morse strada

»Če bi bilo mogoče napraviti navzočnost ali nenavzočnost elektrike, ki bi se jo videlo na nekaterih točkah električnega kroga, bodisi s tem, da zavrem bodisi da odprem z elektromagnetom, potem bi bilo možno prenašati misel z elektriko,« tak problem mu je rojil po glavi med Le Havrom in New Yorkom. Poslednji del svojega potovanja je prebil Morse v svoji kabini, kjer je risal na papir načrte o konstrukciji telegrafskega aparata. Ko se je ladja približala k obali, se je Morse ločil od kapitana z besedami: »Kapitan, če boste katerikoli slisali o novem čudu sveta, o brzojavu, tedaj vedite, da je ta iznajdba vznikla na palubi vaše ladje.«

Doma v New Yorku Morse ne more slikati, kajti njegovi možgani so osredotočeni samo na brzojavu. Morse mora seveda tudi živeti. Zato poučuje o slikarstvu in živi ob čaju in prepečenju. Za material za konstrukcijo aparata mu ne ostane niti centa. On strada. Ko je sila največja, postane k sreči profesor risanja na newyorški univerzi. Plača je majhna, toda dana mu je možnost, da začenja ustvarjati model svojega aparata.

Prvi brzojav

Staro slikarsko stojalo je postalo temelj njegovega brzojava. Sestavni deli tega prvega aparata so primitivni, lastnoručno oviti elektromagnet, potem kolesca starih razbitih ur, košček evinčnika in enočlena električna baterija. Dve leti poskusa Morse na svojem aparatu, toda šele v letu 1836 je lahko poslal glas 14 m daleč. Kazalo je, da ne bo uspel. V tem pa se mu posreči najgenialnejša iznajdba: relais. Kljub temu pa strda dalje. Njegova iznajdba mu jemlje ves prosti čas; za model, katerega bi lahko pokazal in razkazal pred javnostjo, ni denarja.

4. september 1837

Zopet je pomagal Morseju slučaj. Seznanil se je s sinom nekega lastnika železnih tovarov. Tovarnar je založil nekaj 1000 dolarjev, njegov sin pa je dal na razpolago vse potrebno za tehnično ureditev aparata. Dne 4. septembra 1837 se je vršil poskus s telegrafom na univerzi »City«. Prvič v zgodovini tehnike je prenesla žica pet črk.

Začetek Morsejeve abecede

Prva znamenja brzojava so bila nepraktična. Zato je Morse sestavil novo abecedo iz črt in točk, ki je bila še istega leta uveljavljena. Na razdaljo 10 milj so se te značke lepo in jasno prenašale, a tudi brez težav in hitro čitale. Sedaj se je zdelo, da pojde vse gladko. Morse je predložil iznajdbo kongresu, to je vladi. Predsednik in vlada so na-

vdušeni. Poln upanja gre Morse tudi v Evropo, da bi tam razširil svojo iznajdbo, toda tam so ga sprejeli hladno.

Noč polna obupa

Naenkrat začne zopet zasledovati Morseja ne-sreča. Nastala je velika gospodarska kriza, vrstili so se polomi in depresije. Kongres tudi ni hotel dati obljubljenih 30.000 dolarjev za nadaljevanje poskusov. Tudi nova prošnja za podporo 3500 dolarjev je bila odbita. V decembru se zadnjikrat obrne na kongres z besedami: »Če boste tudi sedaj odklonili mojo prošnjo, se povrnem k svojemu slikarstvu in se ne dotaknem nikdar več brzojava.« Prišel je odgovor. Kongres je v noči 3. marca 1843 zasedal. To je bila Morsejeva najstrašnejša noč. Sedel je na galeriji parlamenta in opazoval razpoloženje med senatorji. Vnela se je ogorčena borba za podporo 30.000 dolarjev. Glasovanje: 89 »da«, 83 »ne«. Zakon je sprejet.

Morse zmaga

Morse začne postavljati drogeve na progi Baltimore-Washington. V osmih tednih je delo končano. Dne 24. maja 1844 pošlje Morse prvi telegram, in sicer citat iz biblije. Prenos je bil čist in jasen. Dvanajst let dela in bojev je prineslo uspeh. Druga proga, od New Yorka do Washingtona, je osvojila in navdušila Ameriko. V decembru 1846 je šel prvi tiskani brzojav, in sicer predsednikovo poročilo o vojni z Mehiko.

Morse je postal bogat, slaven in znamenit. Preselil se je iz te bučne slave na deželo v svoj dom, kjer je postavil na svojo mizo majhen aparat in se po tem aparatu pogovarjal s svetom. Tam je tudi umrl v 81. letu leta 1872 v zadovoljstvu, da je pre-magal pomanjkanje v življenju, še bolj pa, da je pomagal človeštvu z novim izumom.

Rekordi pozabljivosti

papirje, ki so se glasili na njegovo ime, se je malo spomnil nekih reči, ki jih že delj časa pogreša.

Pozabljeni rokopis tragedije

Oscar Wilde je bil v svojih starostnih letih nad vse pozabljen. Nekega dne je hotel obiskati svojega prijatelja in mu prebrati svojo novo napisano tragedijo. Vsedel se je v kočijo in se peljal k njemu. Ko je izstopil, je pozabil rokopis v kočiji, katerega ni več nikdar našel. Vsi napori, da bi našel kočijaz, so bili brezuspešni. Tragedija, ki je obstajala samo v enem rokopisnem izvodu, je izgubljena, nove pa ni mogel več ustvariti, ker je kmalu nato umrl.

Pozabil je priti k poroki

Veliko veselost je zbudil pred kratkim nek Anglež, ki bi se moral poročiti. Nevesta je bila pred mestnim uradnikom kakor na žerjavici in čakala svojega zaročenca. On sam pa je sedel v svoji pisarni in premišljeval, zakaj si je zanamoval ta dan dopoldne, da ima ob enajstih nek sestanek. Ko so ga po telefonu vprašali, kaj misli, da ga toliko časa ni in ko se je oglašila njegova nevesta, se je šele domislil, zakaj ima ta dan ob enajstih v svojem koledarju opombo. Nekaj podobnega se je dogodilo tudi nekemu dekletu, ki je pozabilo priti k svoji lastni poroki. Toda ta ženin je bil bolj energičen in je tožil nevesto za malomarno opravljanje svoje dolžnosti. Nevesta pa je bila oproščena, češ da so ženske pozabljive, zlasti še v takšnih razburljivih slučajih.

Zgledno ječo

ki menda na vsem svetu nima para, imajo v ameriški zvezni državi North Carolina. V vsaki sobici je lepo jekleno pohištvo, ventilacija, topla in mrzla voda, radijski aparat s slušalkami, da jetniki ne motijo drug drugega, centralna kurjava po najnovejšem vzorcu itd. Kopalnice so — oprostite — za več sob skupaj. Morda se bo dalo v tem oziru še kaj izboljšati. Močno visoko zidovje, težka jeklena vrata, zamotane ključavnice in dobro oboroženi pazniki so menda bolj zato, da branijo ječo pred kakimi nepoklicnimi vsiljivci kot zato, da bi onemogočili beg iz ječe. Kdo pa se ne bi potrudil priti v tako kaznilnico ali skušal v njej ostati za vedno, če je že tako srečen, da je prišel noter!

Razstava jih je združila

Štirje nesrečni hočejo postati srečni. Mala Poljakinja — meri samo 70 cm in tehta 10 kg — in njen ruski ženin, ki je 2 cm večji od nje ter neka Italijanka in Francoz — oba približno iste velikosti kot prvi par — so se dobili v liliputanskem ali pritlikavskem paviljonu na pariški razstavi, se resno zaljubili in se mislijo poročiti.

Japonske žene darujejo za vojake, ki se bore okrog Sanghaja.

Japonska občutljivost

Japonci so znani radi nekaterih svojih posebnosti, ki se nam zde zelo zastarele in ki pričajo o neverjetni občutljivosti za čast, kar precej pojasnjuje izredno veliko število samomorov v Niponu (Japonska).

Njihov narodni način samomora za rešitev časti se imenuje hara-kiri, pri katerem si žrtev razpara trebuh. Taki primeri se dogajajo še danes pri najvišjih državnih osebnostih. Še pred kratkim je naredil hara-kiri nek višji rezervni častnik, ker se radi slabega zdravja ni smel udeležiti sedanjih bitk na Kitajskem.

Leta 1934 je neki policijski ravnatelj ob prijli cesarjevega obiska v mestu zagrešil majhno pomoto v prireditvi spreveda, ki je povzročila cesarju 10 minut čakanja. Zvečer si je v pisarni radi »nezaščiten« krivde odprl trebuh. — Prav tako je izvršil hara-kiri iz neznanega vzroka poveljnik Kusafari, potomec odlične družine, zaslužen mornariški častnik in mornariški ataše pri japonskem poslanstvu v Parizu.

... In kitajska spoštljivost

Kitajski general Čao Teng-ju pa je na smrtni postelji, kamor ga je spravila krogla, pisal svoji materi: »Ker ne morem istočasno izpolniti svoje dolžnosti vdanosti napram državi in sinovski ljubezni napram tebi, mi, prosim te, oprosti, če umrjem!«

Radio

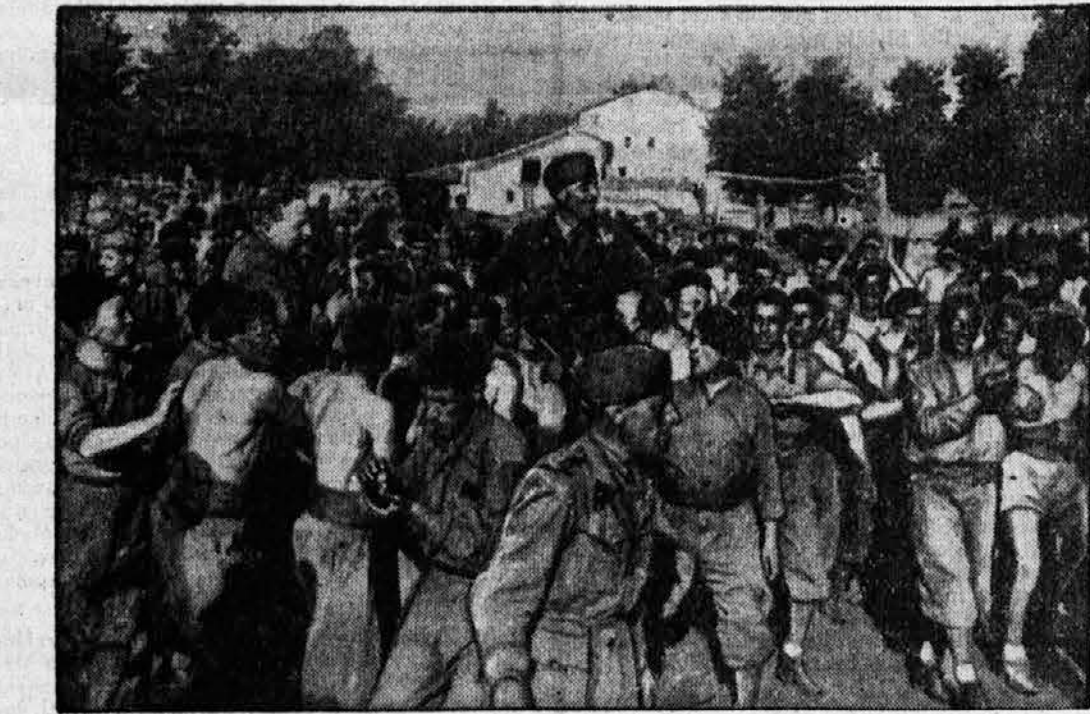
Podroben program ljubljanske in vseh evropskih postaj dobite v najboljšem in najcenejšem ilustriranem tedniku »Radio Ljubljana«, ki stane mesečno samo deset dinarjev. —

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 2. septembra: 12 Zvezde in zvezdniki pojo (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Radijski orkester — 14 Vreme, borza — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nae. ura — 19.50 Glasunov: Koncertni valček (plošča) — 20.10 Zgodovinsko ozadje slovenske narodne pesmi, 111. predavanje (g. dr. Ivan Gračnar) — 20.30 Večer operne glasbe. Sodelujejo: g. Robert Primožič (bariton), g. prof. M. Lipovšek (klavir) in Radijski orkester — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Cimermanov trio.

Drugi programi

Četrtek, 2. septembra: Belgrad: 20 Violinski in pianinski koncert — 20.30 Orkestralni koncert — Zagreb: 20 Ljubljana — Dunaj: 19.25 Solnograd — 20.25 Plesni program — 21 Orkestralni koncert — 22.30 Plesni program — Budimpešta: 20 Igra »Ave Caesar« — 22.25 Vojska godba — Trst-Udine: 17.15 Vokalni koncert — 21 Wagnerjeva opera »Lohengrin« — Rim-Bar: 21 Igra — 22.15 Plesni — Praga: 20 Orkestralni koncert — 20.45 Igra — Varšava: 20 Poljska glasba — 22 Vokalni koncert — Berlin-Hamburg: 20.10 Plesni večer — Monakovo: 20.10 Operetni večer — Strassbourg: 21.30 Wagnerjeva opera »Rensko zlato«.

Francova vojska je vkorakala v Santander. Navdušeni vojaki neso častnike na ramah skozi mesto.

R. L. Stevenson:

15

Skrivnost dr. Jekylla

Do tu je bilo videti v pismu precejšnje obvladovanje. Toda pri tem mestu je pisca očitno zapustilo obvladovanje samega sebe in pero mu je spodrsnilo. »Za božjo voljo,« je pristavil, »poiščite mi kaj stare stvari!«

»To je čudno pisanje,« je dejal mr. Utterson, potem ko je pristavil ostro: »Kako ste prišli do tega, da ste ga odprli?«

»Mož pri Mawih je bil močno jezen, gospod, in mi ga je vrgel nazaj, kakor da bi bilo to kos govna,« je odvrnil Poole.

»To je vendar nedvomno doktorjeva roka, kaj ne?« je menil odvetnik.

»Misli bi, da ji je podobna,« je čemerno pristavil služabnik.

Potem pa je s spremenjenim glasom rekel: »Toda, kaj je to meni. Vendarle sem ga videl!«

»Ste ga videli?« je ponovil mr. Utterson.

»No, in?«

»To je ravno,« je dejal Poole, »bilo je takole: Prišel sem nepričakovano z vrta v predavalnico. Zdelo se mi je, da se je zmuznil ven, da bi poiskal kako orodje, zakaj vrata v delovno sobo so bila odprta, on pa je brskal na najoddaljenejšem koncu dvorane med zaboji. Ko sem vstopil, je pogledal nekam čudno, zarjovel ter se zagnal po stopnicah v kabinet. Gledal sem ga komaj minuto, toda lasje na glavi so mi stali pokonci kakor ščetine. Go-

spod, če je to bil moj gospodar, zakaj je imel krinko pred obrazom? Če je bil moj gospodar, zakaj je zacvilil kakor podgana in zbežal pred menoj? Saj sem mu vendar zadosti dolgo služil. In potem...«

Mož se je ustavilo in potegnil je z roko čez obraz.

»To so zares vse zelo zanimive okoliščine,« je dejal mr. Utterson, »toda mislim, da se polagoma jasni. Vašega gospoda, Poole, je očitno poparila ena tistih bolezni, ki bolnika mučijo in spačijo. Zdi se mi, da od tu izvira sprememba v njegovem glasu. Zato krinka in zato izogibanje prijateljev. Zato tudi goreče poželjenje, da bi našel zdravilo. Najbrž je to zadnje upanje za ono ubogo dušo, da bi spet ozdravela. Bog daj, da se ne bi razočaral! To je moja razlaga: res je dovolj žalostna, Poole, in strašna, če je to tako. Toda je pa preprosta in naravna, vse se dobro ujema in nas rešuje te pretirane skrbi.«

Hišniku je spet prevlekla obraz umazana bledica in dejal je:

»Gospod, tista reč tam, to ni bil moj spod. To je resnica. Moj gospod,« pri tem se je boječe ozrl ter ukrotil glas do šepetanja, »je velik postaven mož, ta stvar tam pa je brže pritlikavec.«

Utterson je hotel nekaj ugovarjati. A Poole je vzklilnil:

»Oh, gospod doktor! Ali mislite, da po dvajsetih letih ne bom poznal svojega gospoda? Ali mislite, da ne vem, kako visoko sega med vrati delovne sobe njegova glava, ko sem

ga tam videl sleherno jutro v svojem življenju? Ne, gospod, tista stvar pod krinko ni bil nikdar dr. Jekyll. Bog ve kaj je bilo, toda nikdar ni to bil dr. Jekyll. In srce mi pravi, da se je tam zgodil umor!«

Odvetnik je odvrnil:

»Poole, če to trdite, potem je moja dolžnost, da grem stvari do dna. Kakor zelo želim, da bi spoštoval čustva vašega gospoda in kakor mi daje tudi ta listek veliko misliti, ko se zdi da dokazuje, da oni še živi, se mi vendar zdi, da je moja dolžnost, da tam uderem!«

»Ah, mr. Utterson to je moška beseda!« je vzklilnil hišnik.

Utterson je nadaljeval:

»In zdaj vstaja drugo vprašanje: kdo naj to stori?«

»Kdo? Vi in jaz, gospod!« se je oglašil neustrašen odgovor.

»To je dobra beseda,« je odvrnil odvetnik, »in naj pride za njo kar hoče, bom vse-kakor skrbel zato, da ne boste vi zaradi tega trpeli nič škode.«

»V predavalnici leži sekira,« je nadaljeval Poole, »vi pa lahko vzamete ogrebalo.«

Odvetnik je vzel v roko robato, toda težko orožje in ga tehtal. Potem je pogledal in dejal:

»Ali veste, Poole, da sva na tem, da se spustiva v precej nevaren položaj?«

»V tem imate zatrdno prav,« je odvrnil hišnik.

On je dejal:

»Potem je dobro, če sva drug do drugega

odkritosrčna. Oba si misliva več, kakor sva pa dosedaj povedala. Počistiva mizo! Ali ste tisto zakrinkano postavo, ki ste jo videli tamle, prepoznali?«

»Hm, gospod, vse je šlo tako hitro in tisto bitje je bilo tako sključeno, da bi skoraj težko prisegel na to,« se je glasil odgovor. »Toda, če mislite vi, da je to bil mr. Hyde, — no ja, mislim tudi jaz, da je bil! Poglejte, bilo je nekaj prav tako velikega in se je prav tako naglo gibalo, in potem pa, kdo bi sicer bil mogel priti skozi vrata v laboratoriju? Saj menda vendar niste pozabili, gospod doktor, da je ob umoru še vedno imel ključ pri sebi? Ah, to še ni vse! Ne vem, mr. Utterson, ali ste kdaj srečali tega mr. Hydeja.«

»Da,« je odvrnil odvetnik, »nekoč sem z njim govoril.«

»Potem morate vedeti, kakor vsi drugi, da je bilo na tem gospodu nekaj čudnega, nekaj kar je človeka kar sunilo, ne vem prav, kako bi povedal, gospod, kvečjemu tako: imeli ste občutek, kakor vam nekaj mrzlega gre po mozgu in po kosteh!«

»Priznam, res sem imel podoben občutek, kakor ga opisujete vi,« je dejal dr. Utterson.

»Prav, gospod,« je odvrnil Poole, »no, ko je tisto zakrinkano bitje podobno opiči skakalo med kemikalijami in planilo v kabinet, me je polilo po hrbtu kakor led. Oh, vem, to ni dokaz, mr. Utterson. Dovolj sem bral, da to vem. Toda človek ima svoje zanesljive občutke in prisegam vam na sveto pismo: bil je mr. Hyde.«